

മിതാഗന്ധൻ ധരണീ
ശ്രീ രാജാജി
കേരളാപ്രദേശ വേദാഭിമതി

බ්‍රිතාන්‍යයන් යටතේ ශ්‍රී ලංකාවේ දේශපාලන වෙනස්වීම

- බ්‍රිතාන්‍යයන් 1815 දී සමස්ත දිවයිනම යටත් කර ගැනීමෙන් පසු 1948 වන තෙක්ම පාලනය කරන අතර ලාංකිකයෝ මෙම කාලය තුළ දේශපාලන වශයෙන් ජීඩාවට පත්විය. මේ නිසා ඔවුන් උද්ඝෝෂණ පවත්වන අතර වරින්වර ඉංග්‍රීසින් ද යම් යම් දේශපාලන ප්‍රතිසංස්කරණ සිදුකරයි.

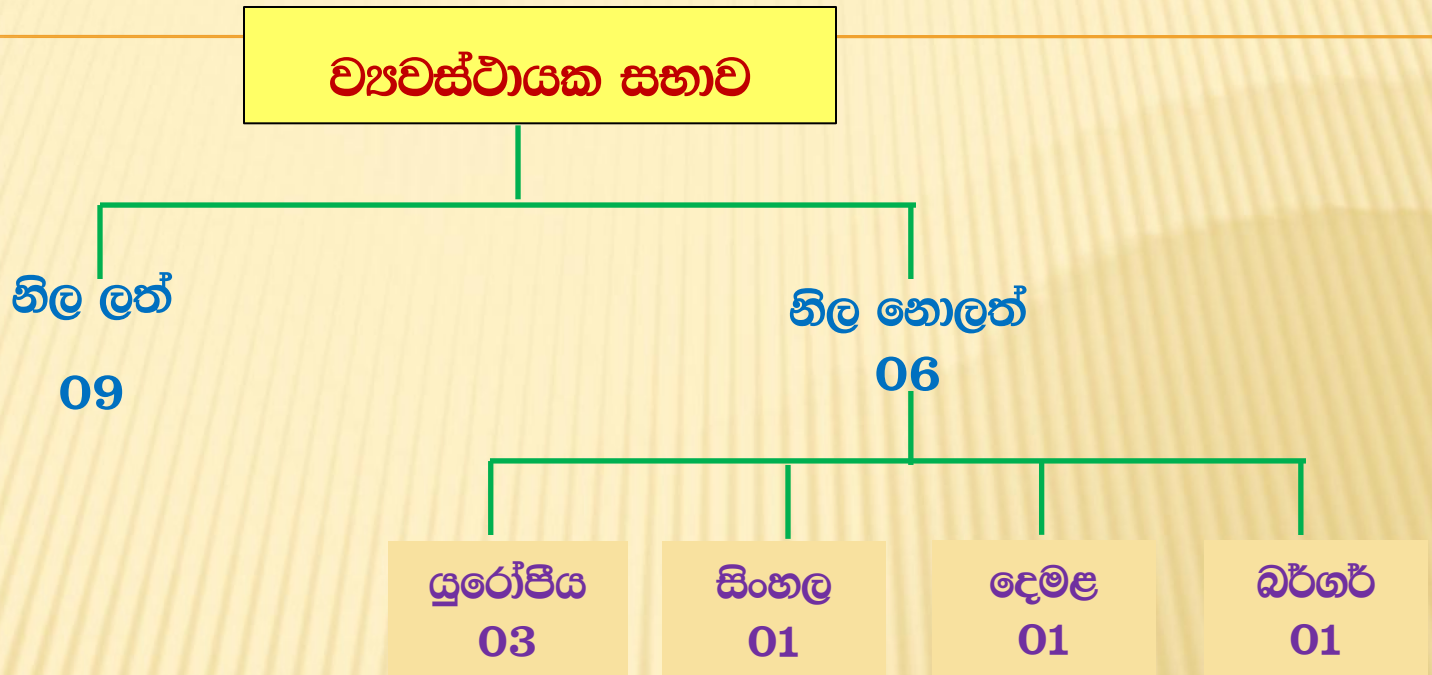
01. 1833 කෝල්ඩ්‍රෆ් ප්‍රතිසංස්කරණය

- 1815 දී බ්‍රිතාන්‍යයන් ශ්‍රී ලංකාවේ පාලන කටයුතු කරගෙන යාමේ දී ඔවුන්ගේ ආදායමට වඩා වියදම් අධික විය.
- මේ පිළිබඳව සොයා බැලීමට 1829 දී කෝල්ඩ්‍රෆ් සාමි බ්‍රිතාන්‍ය යටත් විජිත භාර ලේකම් විසින් එවයි.
- කෝල්ඩ්‍රෆ් සහ කැමරන් ලබාදුන් තොරතුරු අනුව 1833 මෙම ප්‍රතිසංස්කරණය ඉදිරිපත් කරයි.

කෝල්ඩ්‍රෆ් ප්‍රතිසංස්කරණ යෝජනා :

- ✓ ව්‍යවස්ථාදායක හා විධායක සහා පිහිටුවීම
- ✓ උඩරට, පහතරට ඒකාබද්ධ කිරීම
- ✓ දිවයින පළාත් 05 කට වෙන් කිරීම
- ✓ අනිවාර්ය රාජකාරී සේවය අහෝසි කිරීම
- ✓ රජයේ වෙළඳ ඒකාධිකාරය අහෝසි කිරීම

1833 කෝල්ඩ්‍රෆ් ප්‍රතිසංස්කරණයට අනුව ව්‍යවස්ථාපිත සකස් වූ ආකාරය

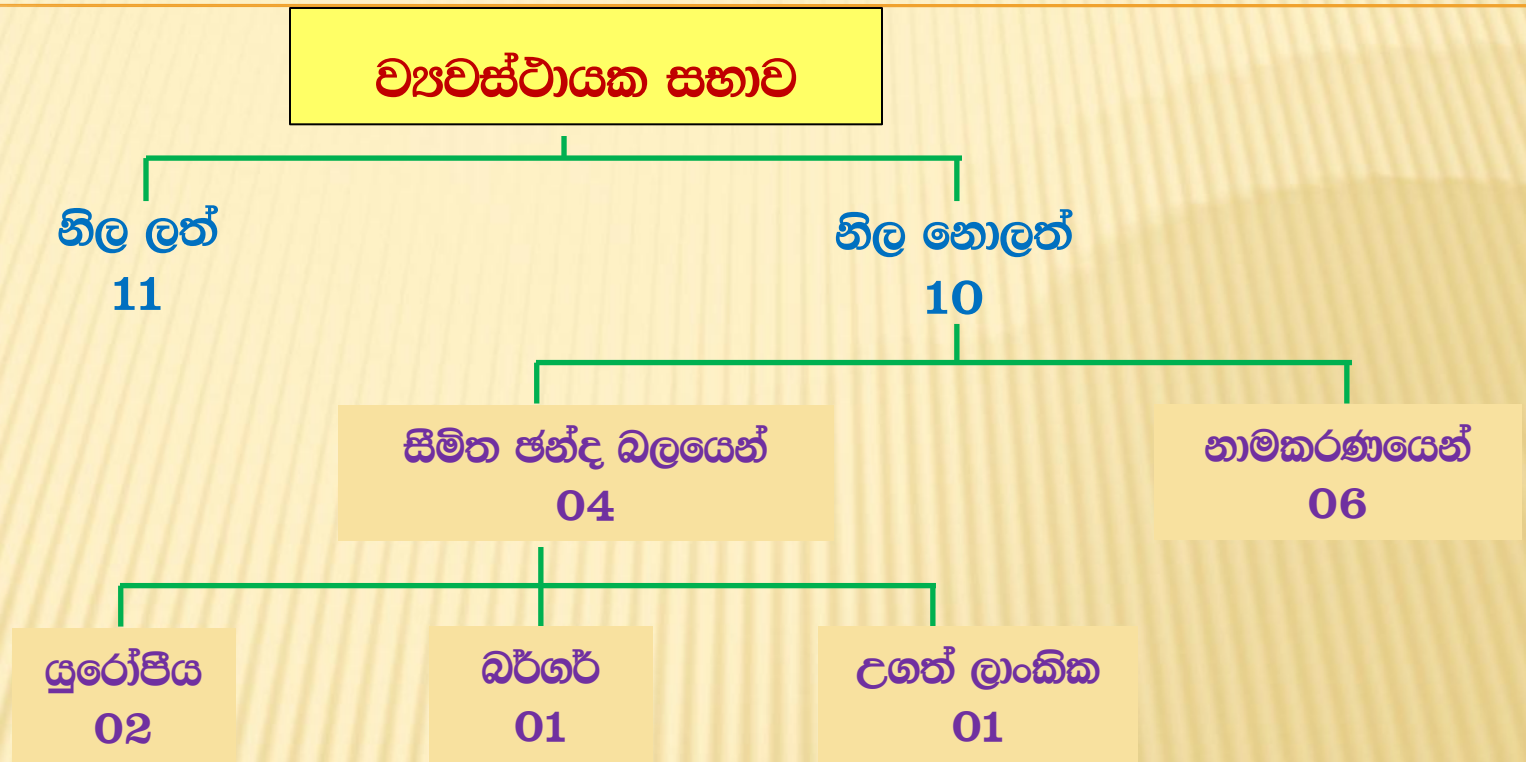

- නිල නොලන් පිරිස ඉතා සීමිත බැවින් ආණ්ඩුකාරවරයාගේ බලය අඩු නොවීය.
- විධායක සභාව යටතේ යටත් විජිත භාර ලේකම්, භාණ්ඩාගාරික, ගණකාධිකාරී, මිනුම්පති, රේගු අයකැමි යන අය අයත් විය.
- 1833 මෙම ආණ්ඩුක්‍රමය ජනතා අයිතිවාසිකම් ඉටු නොවූ බැවින් දිගින් දිගටම උද්ඝෝෂණ මෙහෙයවන අතර 1889 දී නිල නොලන් පිරිස උඩරට සිංහල 01, මුස්ලිම් 01 වශයෙන් 08 දක්වා වැඩි විය.

02. 1910 කෘෂි මැකලම් ප්‍රතිසංස්කරණය

- 19 වන සියවසේ දී ආර්ථික පරිවර්තනයන් සමඟ නව මධ්‍යම පන්තියක් බිහි විය. පැවති කෝල්බෲක් ආණ්ඩුක්‍රමය වසර 70 පුරා නොවෙනස්ව පැවතීම නිසා මෙරට මධ්‍යම පාන්තිකයන් දැඩි කනස්සල්ලෙන් පසුවිය. 1908 වර්ෂය වනවිට මෙරට සංගම් හා මධ්‍යම පාන්තිකයන් ආණ්ඩුක්‍රම ප්‍රතිසංස්කරණ ඉල්ලා උද්ඝෝෂණය කිරීම, පෙත්සම් ඉදිරිපත් කිරීම සිදුවිය. මෙහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස 1910 මැකලම් ආණ්ඩුකාරවරයා කෘෂි මැකලම් ආණ්ඩුක්‍රමය ඉදිරිපත් කිරීම සිදුවිය.

1910 කෘෂි මැකලම් ආණ්ඩුක්‍රම ප්‍රතිසංස්කරණයට අනුව ව්‍යවස්ථාදායකය සකස් වූ ආකාරය

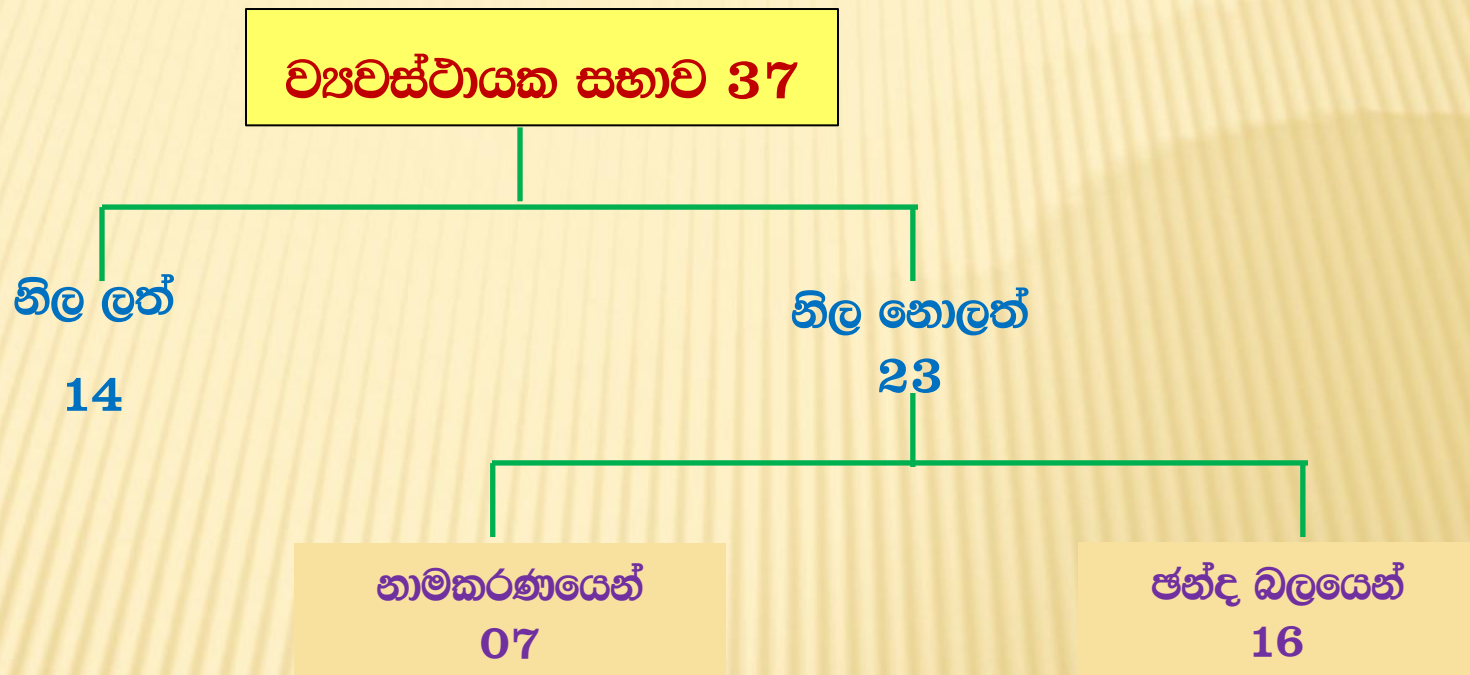

- ක්‍රියාත්මක වන්නේ 1912 සිටයි
- ප්‍රථම වර සීමිත ඡන්ද බලයෙන් සහිතයින් පත් කිරීම
- තවදුරටත් නිලලන් පිරිස වැඩි කිරීම

03. 1920 මැතිම ආණ්ඩුක්‍රමය

- 1912 දී රජය රා තැබෙරැම් අරඹයි. ඒ සමඟම මිනිසුන් මත්පැනට ඇබ්බැහි වෙයි. ඒ නිසා අමදුෂප ව්‍යාපාරය ක්‍රියාත්මක වෙයි. පසුව එය දේශපාලන ඉල්ලීම් වෙනුවෙන් පෙනී සිටීම සිදුවිය. 1915 සිංහල - මුස්ලිම් කෝලහාලය සමඟ අමදුෂප ව්‍යාපාරයේ සිංහල නායකයින් අත්අඩංගුවට ගෙන සිංහල පුවත්පත් කිහිපයක් රජය තහනම් කරයි.
- 1919 වන විට කුඩා සංවිධාන එක්රැස් කරමින් ලංකා ජාතික සංගමය පිහිටුවයි. පසුව එම සංගමයේ මෙරට සියලු ජාතීන්ගේ දේශපාලන අයිතීන් වෙනුවෙන් පෙනී සිටින සංගමයක් විය. මෙම අවධියේ දී බ්‍රිතාන්‍ය පාලනයට විරුද්ධව ඉන්දියානුවන් ගෙනගිය නිදහස් සටන් ව්‍යාපාරයේ ආභාෂය මෙරට ජාතික නායකයින්ට ලැබීම ද විශේෂත්වයකි.

1920 මැති. ආණ්ඩුක්‍රම ප්‍රතිසංස්කරණයට අනුව ව්‍යවස්ථාදායකය සකස් වූ ආකාරය

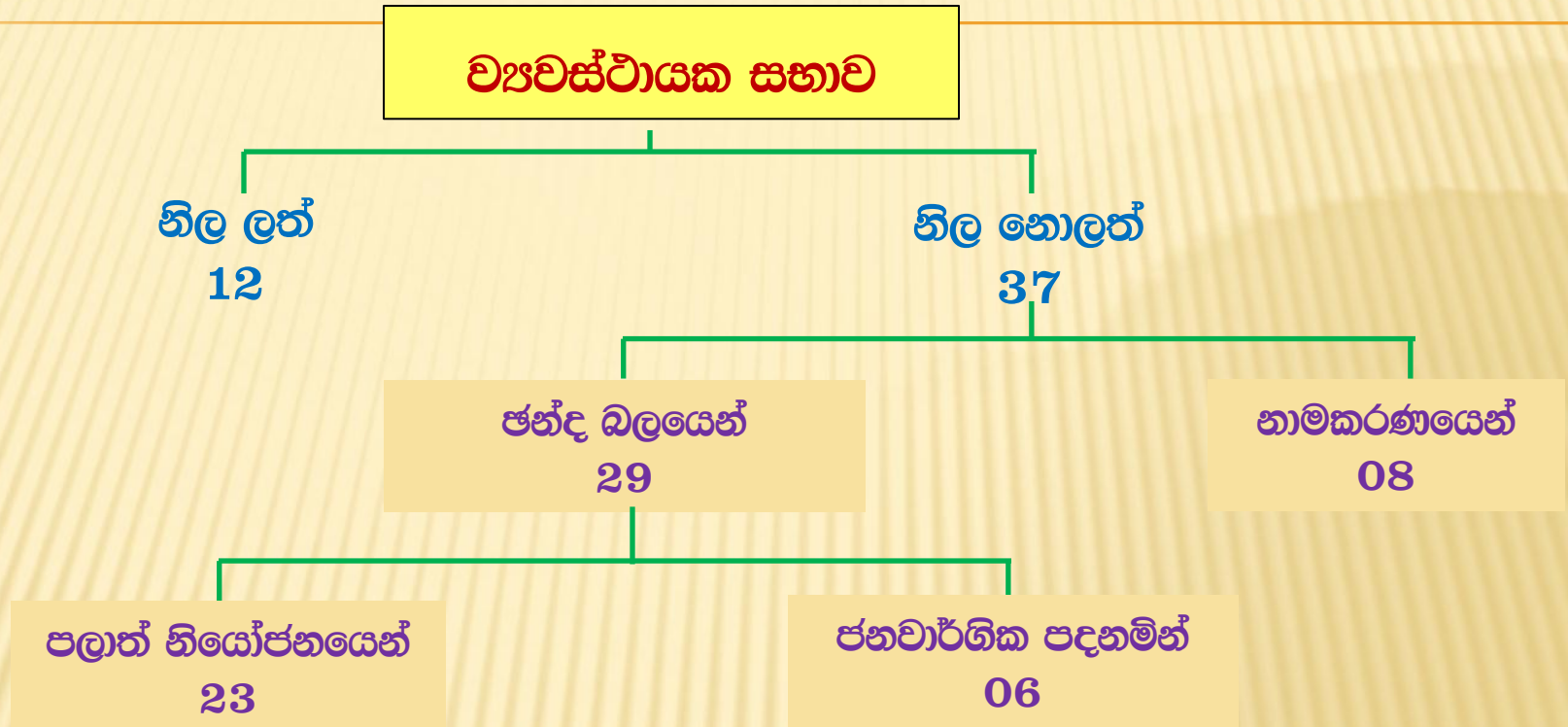

- ව්‍යවස්ථාදායක සභාවේ මුල්වරට නිල නොලත් බහුතරය විය
- පළාත්බද නියෝජන ක්‍රමය හඳුන්වා දීම
- වාර්ෂික නියෝජන ක්‍රමය තවදුරටත් ක්‍රියාත්මක කිරීම

1924 මැතිං ඩෙවොන්ෂයර් ආණ්ඩුක්‍රම ප්‍රතිසංස්කරණය

- මැතිං ප්‍රතිසංස්කරණයේ තිබූ දුර්වලතා නිසා ලංකා ජාතික සංගමයේ ඉල්ලීම මත මෙම ප්‍රතිසංස්කරණයේ තිබූ දුර්වලතා නිසා ලංකා ජාතික සංගමයේ ඉල්ලීම මත මෙම ප්‍රතිසංස්කරණය හඳුන්වා දෙන ලදී. වගකීම් ආණ්ඩුකරුවන් ජනතා බලය සාමාජිකයින්ටත් ලැබුණු මෙම ආණ්ඩුක්‍රමය ක්‍රියාත්මක කළ නොහැක්ක බව පෙනීවා දීමෙන් පසු වෙනත් ප්‍රතිසංස්කරණයකට යොමු විය.

1924 මැති. ඩෙවොන්ෂයර් ආණ්ඩුක්‍රම ප්‍රතිසංස්කරණයට අනුව ව්‍යවස්ථාදායකය සකස් වූ ආකාරය

- ව්‍යවස්ථාදායකයේ සාමාජික සංඛ්‍යාව 49 දක්වා ඉහළ යාම
- විශේෂත්වයක් වන්නේ සාමාජිකයින් අඩකට වඩා ප්‍රමාණයක් සීමිත ජන්ද බලයෙන් තෝරා ගැනීමයි
- ව්‍යවස්ථාදායකයේ මූලාසනය තවදුරටත් ආණ්ඩුකරු සතුවිය
- ජනවාර්ගික නියෝජන ක්‍රමය තවදුරටත් පැවතුණි

1931 ඩොනමෝර් ආණ්ඩුක්‍රම ප්‍රතිසංස්කරණය

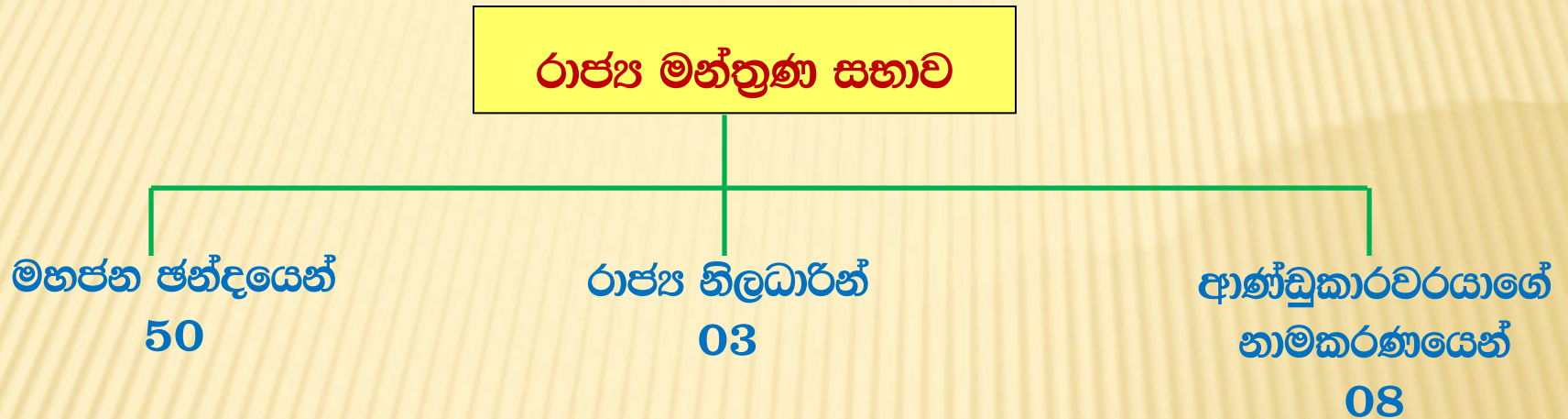
- 1924 ප්‍රතිසංස්කරණය අසාර්ථක වූ බැවින් මෙරටට නව ආණ්ඩුක්‍රම ප්‍රතිසංස්කරණයක් හඳුන්වා දීම සඳහා 1927 ඩොනමෝර් කොමිෂම මෙරටට එවන ලදී. මැතිං ඩෙවොන්ෂයර් ආණ්ඩුක්‍රමයේ පැවති වගකීම් හා බලය දෙපිරිසක් අතර බෙදියාම දුර්වලතාවයක් ලෙස පෙන්වාදුන් දේශීය නායකයින්ගේ උද්ඝෝෂණවලට පිළිතුරක් ලෙස ලංකාවට සුදුසු ආණ්ඩුක්‍රමයක් ලෙස 1931 ඩොනමෝර් ආණ්ඩුක්‍රමය ප්‍රතිසංස්කරණය හඳුන්වාදීම සිදුවිය.

විශේෂ ලක්ෂණ :

- රාජ්‍ය මන්ත්‍රණ සභාව
- විධායක කාරක සභා ක්‍රමය
- ආණ්ඩුකාරවරයාගේ බලතල සීමා කිරීම
- රාජ්‍ය නිලධාරීන් නිදෙනා
- ජනවාර්ගික නියෝජනය අහෝසි කිරීම
- සර්ව ජන ඡන්ද බලය (අවු. 21 වැඩි)
- පළාත් බදු නියෝජනය පුළුල්වීම

"කැගල්ල කලාප අධ්‍යාපන කාර්යාලයේ සමාජ විද්‍යා අංශය"

1931 ඩොනමෝර් ආණ්ඩුක්‍රම ප්‍රතිසංස්කරණයට අනුව ව්‍යවස්ථාදායකය සකස් වූ ආකාරය

- ව්‍යවස්ථාදායක හා විධායක සභා දෙක වෙනුවට රාජ්‍ය මන්ත්‍රණ සභාව හදුන්වා දීම
- මූලාශ්‍ර කතානායක දැරීම
- රාජ්‍ය නිලධාරීන් ආණ්ඩුකාරවරයා පත්කළ අතර ඔවුන්ගේ රාශියක් ඔවුන් සතුවිය
- ලාංකිකයන්ට වැඩි අයිතිවාසිකම් ලැබුණු ආණ්ඩුක්‍රමයක් වීම

ඩොනමේර් ආණ්ඩුක්‍රම ප්‍රතිසංස්කරණයෙන් හදුන්වාදුන් විධායක කාරක සභා 07

1. ස්වදේශ කටයුතු කාරක සභාව
2. කෘෂිකර්ම හා ඉඩම් කාරක සභාව
3. පළාත් පාලන කාරක සභාව
4. සෞඛ්‍ය කාරක සභාව
5. අධ්‍යාපන කාරක සභාව
6. ගම්නාගම්නය හා පොදු වැඩ
7. කම්කරු, කර්මාන්ත හා වෙළඳ කාරක සභාව

නිදහස හා උද්ඝෝෂණ

- ඩොනමෝර් ආණ්ඩුක්‍රමයෙන් ආණ්ඩුකාරයාගේ බලය අඩු වුව ද වැදගත් අංශ වන රාජ්‍ය ආරක්ෂාව, මුදල්, නීති වැනි අංශ රාජ්‍ය රාජ නිලධාරීන් අත විය.
- මෙහිසා රාජ්‍ය මන්ත්‍රණ සභාවේ නිලධාරීන් අයිතිවාසිකම් වෙනුවෙන් තවදුරටත් හඬ නගයි.
- 1939 දී II ලෝක යුද්ධය ඇරඹීමෙන් ලංකාවේ සහය බ්‍රිතාන්‍යයන්ට අවශ්‍ය විය. මෙරට ඇමති මණ්ඩලය බ්‍රිතාන්‍යයන්ට සහය දෙනුයේ නව ප්‍රතිසංස්කරණයක් ඉල්ලමින්ය.
- 1944 දී ඩී.එස්. සේනානායක මහතා ඇතුලු අමාත්‍ය මණ්ඩලය නව ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථා කෙටුම්පතක් ඉදිරිපත් කරයි.
- මේ අනුව 1944 ඒ පිළිබඳ සොයා බැලීමට සෝල්බරි කොමිසම පත්කළ අතර 1945 දී කොමිසම වාර්තා ප්‍රකාශයට පත් කරයි.
- එහි ප්‍රතිඵල ලෙස 1947 සිට මෙරට ක්‍රියාත්මක වූයේ සෝල්බරි ආණ්ඩුක්‍රමයයි. එය ලාංඡනයන්ට පූර්ණ බලතල හිමි වූ ආණ්ඩුක්‍රමයකි.

බ්‍රිතාන්‍යයන් යටතේ ශ්‍රී ලංකාවේ දේශපාලන වෙනස්වීම්

බහුවරණ

1. 1833 ප්‍රතිසංස්කරණය යටතේ නීති කටයුතු පිළිබඳ සොයා බැලීමට පත්කර එවන ලද්දේ ?
 - 1) මැක්ඩන් කෝල්බෲක්
 - 2) හෙන්රි වෝඩ්
 - 3) මැනිං ඩෙවොන්ෂයර්
 - 4) චාල්ස් කැමරන්
2. කෝල්බෲක් කැමරන් කෙටුම්පත සභාව පත් කිරීමේ මූලික පරමාර්ථය වූයේ ?
 - 1) ඉංග්‍රීසි උගත් ලාංකිකයන් පිරිසක් බිහිකරලීමය
 - 2) ලංකාවට පූර්ණ ස්වාධීනත්වයක් ලබාදීමටය
 - 3) රජයේ ආදායම වැඩි කර වියදම අවම කර ගැනීමටය
 - 4) ආණ්ඩුකාරවරයා බලයෙන් පහ කිරීමටය
3. කෝල්බෲක් යෝජනා මගින් පත් කරනු ලැබූ නිල නොලත් සාමාජිකයන් මගින් සිදුවූයේ ?
 - 1) ප්‍රදේශ මූල නියෝජනයයි
 - 2) ජාති මූල නියෝජනයයි
 - 3) ආණ්ඩුකාරවරයා නියෝජනයයි
 - 4) දුගී ජනතාව නියෝජනයයි
4. 1931 දී මෙරට රාජ්‍ය මන්ත්‍රණ සභාවේ සාමාජිකයන් සංඛ්‍යාව ?
 - 1) 21 කි
 - 2) 31 කි
 - 3) 51 කි
 - 4) 61 කි

5. 1833 කෝල්බාක් ප්‍රතිසංස්කරණයෙන් ව්‍යවස්ථාදායක සහ විධායක සභාවක් පිහිටුවුයේ කුමක් සඳහා ද?

- 1) රට තුළ පාලනය විධිමත් කිරීමට
- 2) ආණ්ඩුකාරවරයාගේ අසීමිත බලතල අඩු කිරීමට
- 3) මෙරට වතු වගාව දියුණු කිරීමට
- 4) මහජන උද්ඝෝෂණ නැති කිරීමට

6. 1908 වර්ෂයේ දෙසැම්බර් මාසයේ දී ජේම්ස් පීරිස් මහතා ආණ්ඩුක්‍රම ප්‍රතිසංස්කරණයක් අවශ්‍ය බවට පෙන්සමක් ඉදිරිපත් කළේ කාට ද?

- 1) බ්‍රිතාන්‍ය පාර්ලිමේන්තුවට
- 2) මෙරට ආණ්ඩුකාරවරයාට
- 3) බ්‍රිතාන්‍ය අගමැතිට
- 4) යටත් විජිතබාර ලේකම්ට

7. මෙරට වාමාංශිකයන් නිදහස ලබාගැනීම සඳහා උද්ඝෝෂණ පැවැත්වීමට පිහිටුවාගත් පක්ෂයක් වන්නේ ?

- 1) ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී පක්ෂය
- 2) ලංකා සම සමාජ පක්ෂය
- 3) එක්සත් ජාතික පක්ෂය
- 4) ශ්‍රී ලංකා නිදහස් පක්ෂය

8. A - පෙර පැවති ආණ්ඩුක්‍රම වලට වඩා ඩොනමෝර් ආණ්ඩුක්‍රමය යටතේ ආණ්ඩුකාරවරයාගේ බලය අඩු වී ඇත.

B – ඩොනමෝර් ආණ්ඩුක්‍රමය යටතේ ඇමතිවරු 07 ක් බිහිවූහ

- 1) A හා B සත්‍යය
- 2) A සත්‍යය වන අතර B අසත්‍යය
- 1) A හා B අසත්‍යය
- 2) B සත්‍යය වන අතර A අසත්‍යය

9. සූරිය මල් ව්‍යාපාරයෙන් ලැබුණු ආදායම වැය කළේ ?

- 1) 1 වන ලෝක සංග්‍රාමයෙන් ආබාධිත වූ මෙරට සොල්දාදුවන්ට ආධාර දීමටය
- 2) 1 වන ලෝක සංග්‍රාමයෙන් ආබාධිත වූ බ්‍රිතාන්‍ය සොල්දාදුවන්ට ආධාර දීමටය
- 3) මෙරට දුප්පත් ජනතාවගේ ශූභ සිද්ධියටය
- 4) බ්‍රිතාන්‍ය දුප්පත් ජනතාවගේ ශූභ සිද්ධියටය

10. කෝල්බෲක් ප්‍රතිසංස්කරණ වලට පසු 1910 ඇති වූ ප්‍රතිසංස්කරණය හඳුන්වන්නේ,

- 1) මැතිං, මැකලම්, ඩොනමෝර්)

කෙටි ප්‍රශ්න

1. කෝල්බෲක් ප්‍රතිසංස්කරණ යටතේ සිදුකළ ප්‍රතිසංස්කරණ 05 මොනවා ද?
2. කෝල්බෲක් නිර්දේශ අනුව විධායක සභාව නියෝජනය වූ පිරිස කවුරුන් ද?
3. යුරෝපීය උද්ඝෝෂකයන් කෝල්බෲක් ප්‍රතිසංස්කරණ සම්බන්ධව උද්ඝෝෂණය කිරීමට හේතු මොනවා ද? ඔවුන් 1865 පිහිට වූ සංගමයේ නම හා එහි නායකයා සඳහන් කරන්න
4. ජේම්ස් පීරිස් මහතාට පසු ආණ්ඩුක්‍රම ප්‍රතිසංස්කරණ ඉල්ලුමින් පෙත්සම් ඉදිරිපත් කළ සංගම් මොනවා ද? ඔවුන්ගේ ඉල්ලුම් ද සඳහන් කරන්න
5. 1912 දී ව්‍යවස්ථාදායක සභාවට තේරී පත්වූ ප්‍රථම උගත් ලාංකිකයා වූයේ කවුරුන් ද?
6. අමද්‍යප ව්‍යාපාරය බිහිවීමට හේතු මොනවා ද?

7. අමද්‍යප ව්‍යාපාරය හරහා දේශපාලනයට පැමිණි නායකයා කවුද?
8. ඉන්දියානු නිදහස් සටනේ නායකයා නම් කරන්න
9. මහත්මා ගාන්ධි තුමා ලංකාවට පැමිණියේ කුමන වර්ෂයේ දී ද?
10. ලංකා ජාතික සංගමය ආරම්භ වූ වර්ෂය සහ එහි ප්‍රථම සභාපති නම් කරන්න
11. 1920 මැතිං ආණ්ඩුක්‍රමයේ කැපී පෙනෙන ලක්ෂණ මොනවා ද?
12. විලියම් මැතිං ආණ්ඩුකාරවරයාට පසු මෙරටට පැමිණි ආණ්ඩුකාරවරයා කවුරුන් ද?
13. ඩොනමෝර් ආණ්ඩුක්‍රමය යටතේ ක්‍රියාත්මක විධායක කාරක සභා 07 මොනවා ද?
14. 1935 දී පිහිටුවාගත් පක්ෂය කුමක් ද?
15. මෙරටට නිදහස ලැබෙන විට ක්‍රියාත්මක වූ ආණ්ඩුක්‍රමය කුමක් ද?